

גָּדוֹל ה' וּמְהִלָּה מְאֹד

נְאוֹם הַשָּׂפֶל הַרוּצָה בַּהֲאֲמַת

אֶגֶרֶת אֹדוֹת נוֹרְאֹת גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן
מִבְּרֶסֶלֶב, אֲשֶׁר נִשְׁלַחָה בִּשְׁנַת תרס"ו
לְרֹאיוֹהָ קוֹק בְּאַרְצ־יִשְׂרָאֵל
מֵאֵת רַבִּי אֱלִיקִים גִּעְצִיל לִיבְאוֹנוֹעַ,
מִגְדוּלֵי עוֹבְדֵי ה' בְּאוֹמָן.

הוֹצֵאת "מָלֵא וְנָדִישׁ מִקְּוֵי לֵקוֹן"

נאום השפל הרוצה בהאמת

ה

בעזרת בורא שמים וארץ פה אומן קריה נאמנה יע"א

שלום לרב האי גאון אדמוהו אכנהו ולא ידעתינו,
מחרפי יקר רעיונותי אציץ ואראה רב גאונו והדר זיוו,
בו אקים "לו דומיה תהלה" כבוד קדשת ר' אברהם

יצחק הכהן קוק. דלגתי למען ירוץ הקורא לענייננו
מעמוד הנ"ל לעמודים מג-נח

אחר דרישת שלומו הטוב הגם כי מי אנכי כי באתי
עד הלום לגשת פני נורא ואיום, לחלות דעי
פני הוגי שעשועים יום יום, אך זאת אודה ולא אבוש
והאמת אגיד ולא אכחיד, ובראש הומיות אקרא
בפתחי שערים בעיר, אמרי אומר ואדברה בעדותיך
נגד מלכים ולא אבוש, שכשם שאני קטן בעיני מצד
עצמי כאשר בוחן לבות הוא יודע, כן יקרה נפשי
מצד מעלת קדשת הדרת המשפיע עלי חכמה בינה
ודעת, הוא כבוד אדונינו מורנו ורבינו הרב הקדוש
והנורא הרב האמת, מי יספר שבחו הדרא דלא
אפשר למפרט בשפותיה והדרו לא נתן לפרט
בשפתים], ברוך ה' אשר לא הסיר חסדו מאתי,
והקים מעפר דל מאשפות הרים אביון כמוני, לקרבני

נאום השפל הרוצה בהאמת

עַל עֲמָדוֹ בְּכָל הַזְמָנִים וְהָעֵתִים הָעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם, וְזֶה⁽⁸⁾ "לִדְעַת מָה יַעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל". וְזֶה פְּרוּשׁ הַמֶּאֱמָר חֲז"ל: 'מִפְּנֵי מָה נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל? מִפְּנֵי שֶׁהֵן עֲזִיזִין, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי בְּאַמֶּת וְלַעֲבֹד אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּרְאוֹי וּלְהַחֲזִיק עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל הָעֵתִים כֵּן"^ל, כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲזוּת וְעַקְשָׁנוּת גָּדוֹל דִּקְדָּשָׁה, שִׁיעָמַד נֶגֶד כָּל הַמְּסִיתִים וְהַמְּדִיחִים נֶגֶד דּוֹר עֲקָשׁ וּפְתִלְתֵּל כְּזֶה, כָּמוֹ שֶׁכָּתוּב⁽⁹⁾: "תָּנוּ עֹז לְאַלְקִים וְכוּ' הוּא נָתַן עֹז וְתַעֲצָמוֹת לָעַם בְּרוּךְ אֱלֹקִים".

אָבֵל הֵם מֵהַפְּכִים אוֹרְחוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי הֵם מַשְׁתַּמְּשִׁים

עִם הָעֲזוּת וְהָעַקְשָׁנוּת לְדַבָּרִים זָרִים - לְבִקְשַׁת

הַכְּבוֹד וְהַשְׂרָרָה, וְעוֹבְרִין עַל הַמִּשְׁנָה הַקְּדוּשָׁה 'הוֹי

מִתְפַּלֵּל בְּשִׁלּוּמָה שֶׁל מַלְכוּת וְכוּ'"⁽¹⁰⁾, וְעַל הַמְּדָרֶשׁ עַל

פְּסוּק⁽¹¹⁾: "הַשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם" - ג' שְׁבוּעוֹת

הַשְׁבִּיעַ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת וְכוּ',

וְאַחַת מֵהֶם שֶׁלֹּא יִמְרְדוּ עַל הַמַּלְכוּת, וְאִם לֹא - אֲנִי

(א) דברי הימים א יב, לג. (ב) תהילים סח, לה-לו. (ג) עבודה זרה ד. (ד) שיר-השירים.

מתיר את בשרכם כצבאות או כאילות השדה, עין

שם^(א).

ואיך זוכין לשוב לבות בני ישראל אליו יתברך -

להעלות אלו המדות הנפולות לשורשן

שבקדשה, להשתמש באלו המדות 'עזות ועקשנות'

לעבודת ה' יתברך, להעלות המלכות דקדשה

מהגלות על-ידי ביאת משיח צדקנו, ואמר רבנו

ז"ל^(ב): עקר כלי זינו של משיח הוא התפלה" כמו

שכתוב^(ג): "כי לא בקשתי אבטח וחרבי לא תושיעני

וכו' כי באלקים הללנו וכו'", וכתוב^(ד): "ובחרבי

ובקשתי" ופרש רש"י: בתפלתי ובקשתי.

ולתפלה צריך עזות ועקשנות גדול כמו שכתב

רבנו ז"ל בסימן ל' בסופו: כי אי אפשר

לעמוד ולהתפלל לפני השם-יתברך כי אם על-ידי

עזות, כי כל אחד לפום מה דמשער בליבה נכל אחד

כפי שמשער בלבן את גדלת הבוֹרָא יתברך שמו,

כמו שכתוב בזהר הקדוש^(ה): "נודע בשערים בעלה"

(א) כתובות קיא. (ב) לקוטי מוהר"ן ח"א סימן ב. (ג) תהלים מדר, ז, ט. (ד) בראשית מו, כב.

(ה) וירא קב.

נאום השפל הרוצה בהאמת מה

- כל חד לפום מה דמשער בליבה. איך אפשר לו לעמוד ולהתפלל לפניו, ובפרט התפלה שהיא פלאות דהינו שדוד המערכות, שהמערכות מחיבין כף (דהינו בענינו שכל מלך קבוע במלכותו, ואנו רוצים להמליך מלכות דקדשה השפלה) וכל כוכב ומזל קבוע על משמרתו ומערכה שלו כפי מה שסדרם הבורא יתברך שמו, והוא בא בתפלתו ורוצה לשדד המערכות ולעשות פלאות, על-כן בשעת התפלה צריך לסלק את הבושה כמו שכתוב^(א): "בך בטחו אבותינו וכו' בטחו ולא בושו וכו'", כי על-ידי הבושה אי אפשר להתפלל לפניו כי אם על-ידי עזות.

וזה בחינת^(ב): "אתה האל עשה פלא הודעת בעמים עזך", שהשם יתברך עושה פלאות על-ידי תפלות ישראל שהם על-ידי בחינת עזות, שעל-ידי זה מודיע להעכו"ם את העזות דקדשה של ישראל, כמו שאמרו חז"ל: 'אלו התלמידי חכמים החלושים כנשים ועושין גבורה כאנשים', וזהו רק על-ידי כחות

נאום השפל הרוצה בהאמת

דקדשה נשוא כח השם־יתברך לא על־פי הטבע, כמו שכתוב^(א): "בני אפרים נושקי רומי קשת הפכו ביום קרב", הינו שיצאו קודם הזמן ובטחו בגבורתם כידוע, מחמת שכבר התחיל להתנוצץ הארת הקץ והגיע גם אליהם זאת ההארה, רק מחמת שלא זכו כליהם על־כן נהפך אצלם לדעתם הזהמא לבטח בלחם ובעוצם ידם, על־כן נפלו כדמן על פני האדמה, וכמו כן גם עתה.

וכן מבאר ביוסיפון^(ב) בזמן חרבן בית שני היה כזה, שהפריצים בטחו בגבורתם, ועל־ידי־זה גם על אחרים לא ירחמו, כמו עתה אשר לא יאמן כי יספר גדל השערוריה והמהפכה אשר עתה אצלנו גם בין איש לחברו, הגזלות והרציחות אשר עתה דיקא דור חדש מלמד בחכמות, אין בילדונג, אין איידלקייט [תרבות ונמוסין] ואיה חכמתם ועדינותם? הלא ידעו ויבינו ויראו כי הן יראת ה' היא חכמה ודעת קדושים בינה, וחויז מזה הכל הכל כמו שכתוב: הן לא ידעו

אֶת ה' וְחִכְמַת מָה לָּהֶם, וְכִמו שִׁפְתוֹב^(א): "אֵל יִתְהַלֵּל
 חֲכָם בְּחִכְמָתוֹ גָּבוֹר בְּגִבּוֹרָתוֹ עָשִׂיר בְּעֲשָׂרוֹ כִּי אִם
 בְּזֹאת וְכו' הַשֹּׁפֵל וַיֵּדַע אוֹתִי", הֵינּוּ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל
 הַמִּדּוֹת הָאֵלּוּ לְהַשֹּׁפֵל וַיֵּדַע אוֹתִי - הֵינּוּ לְהַתְּפִלָּה,
 כְּמוֹ שִׁפְתוֹב^(ב): "דַּע אֶת אֱלֹקֵי אָבִיךָ וְעַבְדֶּהוּ", אִיזָה
 עֲבוֹדָה שְׂבִלֵב - זֶה תְּפִלָּה.

כִּי אֵיחָא בִּסְפָרִים כִּי כְּמוֹ שִׁמְעָשָׂה הָאֲדָמָה נִקְרָאת
 בְּשֵׁם עֲבוֹדָה יוֹתֵר מִכָּל הַמְּלָאכוֹת - אוֹרֵג, צוֹרֵף
 וְחוֹשֵׁב, כִּי כְּמוֹ שֶׁהָעֶבֶד הַמֵּכִין הַכֹּל בִּפְקֻדַּת אֲדוֹנָיו
 הָעוֹשָׂה מְכוֹנוֹת, כָּל הַצָּרִיךְ לַפְּעֻלָּתוֹ - בְּרוֹל, פְּחָמִים,
 מִים, וְכָל כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, אֶת הַכֹּל יְנִיחַ וַיִּכֵּן בְּמָקוֹם
 אֲשֶׁר פָּקַד עָלָיו אֲדוֹנָיו, אַחֲר־כֵּן יָבֹא אֲדוֹנָיו וַיִּכֵּן כְּלֵי
 לַמַּעֲשֶׂהוּ בְּחִכְמָתוֹ הַרְבֵּה, הַיּוֹדֵעַ לְצָרֵף הַכֹּל לַפְּעֻלָּתוֹ
 מִבְּלֵי שְׂיָבִין הָעֶבֶד מְאוּמָה אֵיכָכָה יֵצֵר אֲדוֹנוֹ מְכוֹנָה
 נִפְלְאָה כְּזוֹ. כֵּן גַּם עֲבוֹדַת הָאֲדָמָה לְהָעֲבָדָה, כִּי
 בְּאֶמֶת הָעֲבָדָה אֵינָנו רַק הַמֵּכִין לְהַפְעֻלוֹתֶיהָ, כָּל דָּבָר
 עַל מְקוֹמוֹ. אֵךְ עֲצֵם הַצְּמִיחָה, גְּדוּלָּה וּבִישׁוּלָּה. לֹא

נאום השפל הרוצה בהאמת

מח

לְבַד כִּי אֵין בִּיכָלְתוֹ לַפֶּעַל שׁוּם פְּעֻלָּה בָּזָה, כִּי אִם גַּם
לֹא יִבִּין עַד מָה וְאִיכָכָה יוּכַל לְקַלֵּט הַזֶּרַע, וְאִיכָכָה
מִגִּרְעִין אֶחָד יוֹצֵמַח מֵאָה גִרְעִינִים, כִּי טַעַם לְטַבֵּעַ
עוֹד לֹא הִבִּין כָּל חִי. וּמִזֶּה נִשְׁכִּיל לְדַעַת כְּנוּי הַתִּפְלָה
בְּשֵׁם 'עֲבוּדָה', כִּי גַם אֲנַחְנוּ לֹא נִבִּין עַד מָה, וְאִיךָ
יוֹפְעֵל פְּעֻלוֹת עַל-יְדֵי הַתִּפְלוֹת שְׁלָנוּ, רַק אָנוּ מְחַיִּיבִים
לַעֲשׂוֹת זֹאת כְּעֶבֶד לְאֲדוֹנָיו בְּלִי שׁוּם שְׂאִילַת טַעַם.

וְגַם צָרִיךְ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ לָזֶה בַּעֲקָשָׁנוֹת גָּדוֹל, כְּמוֹ
שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל בְּסִימָן ב' עַל מֵאֵמֶר רַבֵּה בַר
בַּר חֲנָא: "וַיַּחֲזִינּוּ הָהוּא כְּוֹרָא" [רֹאִינוּ דָּג אֶחָד] - זֶה
בְּחִינַת צַדִּיק הַדּוֹר הַנִּקְרָא דָּג (כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּגִּמְרָא
וּבַמִּדְרָשׁ: מֶה דָּגִים אֲסִיפְתָּם זֶה הִיא מְטֵה־רֶתֶן, אַף צַדִּיקִים
כֵּן) "דִּיתְבָּא לִיה חֲלֵתָא" [שֶׁהַצֵּטְבֵּר חוֹל עַל גִּבּוֹ] הוּא
בְּחִינַת תִּפְלוֹת (כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב^(א): "וַיַּחֲל מִשֶּׁה") שְׁאָנוּ
מִתְפַּלְלִין אַגְבִּיָּה [לְגִבּוֹ] עַל זֶה שֶׁפָּנָה עוֹרָף אֱלִינוּ
בְּחִינַת הַסְתַּרְת פָּנִים, שִׁיחֹזר וַיֹּאִיר פָּנָיו אֱלִינוּ, "יִתְבָּא
לִיה", הֵינוּ "וַיָּבִיאוּ אֶת הַמֶּשְׁכָּן אֶל מִשֶּׁה"^(ב), כִּי צָרִיךְ

נאום השפל הרוצה בהאמת

להביא את המשכן אל הצדיק שבדור (כי כל תפלה הוא בחינת אבר מהשכינה בחינת משכן, בית שלעתיד שיבנה במהרה בימינו. בונה ירושלים ה'... על-ידי כל התפלות ישראל), כי רק הוא יודע לאעלא שייפא בשייפא [אבר באבר] לעשות אותה קומה שלמה (כמו משל המכונה ועבודת האדמה שזכרנו), ו"סברינו יבשתא הוא" [היינו סבורים שהוא יבשה], הינו שהתפלות אינם עושים פרות חס ושלום, אבל באמת אינו כן אלא "סלקינו" [עלינו עליו] הינו התפלות עולין. "כד חס גביה אתהפיד" [כאשר התחמם גבו הוא התהפך], הינו כאשר יכמרו מדת רחמי יתהפך בחינת עורף מדת הדין למדת הרחמים.

נמצא שצריך עקשנות גדול בתפלה שלא יהיו סוברין יבשתא הוא חס ושלום, ואף-על-פי שנראה שאין פועלין חס ושלום ימתין וימתין וירבה עוד בתפלה, עד שיבנה קומת השכינה על-ידי הצדיק אמת, אף-על-פי-כן "אי לא מקרבינו לספינתא" [אילו לא היתה הספינה קרובה היינו

נאום השפל הרוצה בהאמת

נ

טובעים] הינו למעני למעני אעשה זאת, כי ספינתא זה בחינת חסד כמו שאמרו חז"ל: הספנין רבן חסידין, אי לא חסדו טבעינן חס ושלום בגלות. נמצא שגם לתפלה צריכין רק חסדו יתברך, וכל שכן שבגשמיות ידים אין לפעל כלל, כי הידים ידי עשו והקול קול יעקב כדאיתא במדרש: בזמן שאין הקול קול יעקב - דהינו תפלה, אז הידים ידי עשו שולטין רחמנא לצלן. פן אורחות דרכי רבנו ז"ל שמץ מנהו.

והנה גם בספרו ידבר בבחינה כזה, אך מי יתן והאיר עליו אור הנה, אזי ישגיב בכחו מי כמוהו מורה.

ומבקשין מאתו שיכתב לנו בקוצר מה פונתו

בספרו לעובדא למעשה, אם פונתו

דרך הציונות - אשר אין דעתנו נוחה מזה כי הוא

נכלל גם-כן בבחינת "הידים ידי עשו", או פונה

אחרת. ואפשר יש אופן סדר כזה לבאר מלות הזרות

אשר נמצאו בספרו, כדי להשפיל משם בינה,

וללמד את אלו הרחוקים הצריכין לשון כזה דיקא

נאום השפל הרוצה בהאמת נא

- תוכלו לבאר לאנשי שלומנו גם בארץ ישראל בצפת ובירושלים.

אף-על-פי ששאלתם לאברהם ר' יעקב יוסף המביא ספרו אצלנו אם יש גאון אצלנו? הלא כתבתי לכם מאמר חז"ל ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל והבן.

נאום השפל הרוצה בהאמת
אליקים אצל איזמאל

נאום השפל הרוצה בהאמת
אליקים געציל ליבאוונע.

חזק חזק ונתחזק:

תם ונשלים שבת לאל בורא עולם
נ נח נחמ נחמן מאומן